

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. De effectu Sponsaliorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

non etiam minores: in quibus tamen malitia supplet ætatem, *c. 3. h. t.* Covar. De sponsalib. *c. 2.* dummodo aliis à matrimonio contrahendo non arceantur: nam quibus nuptiæ interdicitæ sunt, illi etiam sponsalia, quæ sunt aditus & præparatio nuptiarum, contrahere vetantur. *l. Oratio 16. D. eod. & quidem ex iisdem impedimentis, si sint perpetua, nec post contracta superveniant sponsalia: secus si temporaria.* Nam impubes potest contrahere sponsalia non tamen pro eo tempore matrimonium, nisi malitia suppleat ætatem. Similiter qui vovit castitatem ad tempus, non potest pro eo tempore matrimonium contrahere, valide tamen contrahit sponsalia, *arg. l. Soles D. de his qui not. infamia.*

2. Possunt verò prædicti sponsalia contrahere vel per seipsos, si præsentibus sint, sive verbis, sive nudo consensu, ut ex interpretatione Juris, in *c. unico §. idem quoque De sponsal. impub. in 9.* sive etiã solo nutu, vel aliis indicis, *c. Cum apud sedem 23. h. t. l. Nutu 21. D. De legat. 3.* vel si absentes sint, per litteras, nuntium, aut procuratorem, ad hoc idoneum, id est ad hoc speciale mandatum habentem, ob magnum quod ex facto tam arduo possit imminere periculum. Ob quod etiam nequit aliis sibi substituere, nisi hoc eidem specialiter commissum fuerit, *c. ult. De procurat. in 6.* Porro ex sponsalibus, quæ parentes pro filiis, puberibus vel impuberibus plerumque contrahunt, ipsi filii, si expresse consenserint, vel tacite, ut si præsentibus fuerint, & non contradixerint, obligantur, & ex eis oritur, iustitia publicæ honestatis, *d. c. unico De desponsat. impub. in 6.*

3. Præterea contrahi possunt sponsalia vel purè, vel sub conditione, *c. unico eod. in 6.* Purè concipiuntur his aut similibus verbis, *Ego te accipiam in uxorem, & ego te in maritum.* vel, *Ego te in meam, & ego te in meum, c. penult. h. t. & c. 5. inf. De sponsa duorum.* Sub conditione, hac vel simili forma, *Ego te in uxorem accipiam, si tantum doti nomine dederis, vel, si consentiat pater: quæ ex eventu pendent, c. 3. & 5. inf. De condit. appositis, c. unico inf. h. t. in 6.* vel, *Accipiam te in uxorem, si intra tale tempus volueris: quo casu in certum diem vel tempus contrahi dicuntur. Quod si intra dictum tempus noluerit, à promissione liber est, aliamque eligere potest, qui ita promittit, c. Sicut 22. h. t.*

Aliam solemnitatem sponsalia necessarib non desiderant, nullam contestationem, nullam scripturam, nullam Parochi aut alterius sacerdotis præsentiam, nisi de honestate dumtaxat, ad eò ut sponsalibus oblati non debeat, quod clandestina sint, quia circa hoc & alia pleraque in sponsalibus per Conc. Trident. immutatum legimus: quæ propterea relicta esse in terminis juris communis sapius respondisse sacram Congregat. scribit Zyp. *h. in princ. post Gutierrez Tract. De matrimonio c. 4.* Vide Canis. ad hoc *t. siren princ.*

§. II. De effectu Sponsaliorum.

1. Sponsalia de presenti habent omnem effectum cum matrimonio.
2. Sponsalia de futuro an necessitatem imponant ad contrahendum.
3. Differentia inter sponsalia purè contracta & conditionalia.

1. Effectus sponsaliorum de presenti idem est cum effectu matrimonii, quia non sunt aliud, quam ipsum matrimonium: ideoque non magis quam istud dissolvi possunt, *c. 12. & 3. inf. De sponsa duor.* nec per secunda sponsalia de presenti, nec etiam per matrimonium copula carnali consummatum, *c. penult. hoc tit.* Quare si quis cum duabus successive sponsalia de presenti contraxerit, adhæret priori, eamque uxorem habebit, *d. c. 1.* etiam si consuetudinem cum altera habuerit, *d. c. 3. & c. fin. h. t.*

2. Quantum vero ad effectum attinet sponsaliorum de futuro, licet olim Jure civili alterutri dispensatorum, vel patri, in cuius esset potestate, liceret sponsalibus renuntiare, *h. in potestate Cod. hoc tit.* adeo ut ne quidem pena promissa deberetur, *l. Titus 134. D. De verb. obligat.* tamen Jure novo Codicis cautum fuit, ut si quis contractis sponsalibus nolit nuptias exequi, major quidem xxv annis dupliet artas, minor verò tantum t. stituar; & si, qui dedit, non contrahat, eas amittat, præterquam si absque culpa alterius sponsalia dissolvantur, puta morte alterius, vel lege nuptias prohibente, aut dissolutionem permittente, *lib. 3. & 5. Cod. hoc tit.* At Jure Pontificio poenitere quidem licet, sed qui sponsalia contraxerit, monachi sunt, & modis omnibus indu-

inducendi, ut fidem datam servant, c. *Præterea* 2. hoc t. in d. etiam alter ab altero ad hoc iudicis auctoritate compelli potest, c. *Ex litteris* 10. c. *Sicut* 22. h. t. Franc. Leo *Thesaur. forens.* c. 24. n. 2. quia grave est fidem fallere, nihilque fidei humanæ tam congruum est, quam ut pacta servantur & adimplentur, l. 1. D. De pactis, c. 1. c. 2. sup. De pactis

Nec obstat, quod matrimonia debent esse libera, quia consensus est, quod debeatur esse libera à necessitate extrinsecus obveniente, non autem à necessitate intrinsecus proveniente, prout hic provenit ex consensu & promissione de matrimonio contrahendo. Et ideo sicut ceteri contractus dicuntur ab initio esse voluntatis, ex post facto vero, ubi scilicet semel initii sunt, aut promissione de iis in eundis facta, dicuntur necessitati, l. *Incommodato* 7. § 3. De eo quod certo loco, l. *Si sterilis* 21. §. penult. D. De nuptiis, c. *empti & similibus*: ita & matrimonia, prout late tradit Gutierrez *Tract. De juramento confirmatorio* c. 51. n. 4. c. 1. r. *Can. qu. c. 18. n. 10.* ubi sub finem addit, hanc esse praxim universalem orbis.

Non tamen statim per censuras Ecclesiasticas cogendi sunt, iuxta d. c. *Ex litteris*, sed prius per alias poenas, etiam carceris, Marc. Ant. *Genueu. in Praxi Neapol.* c. 14. *Basil. Pontius de sacram. Matrimonii* l. 12. c. 6. n. 2. c. *seqq.* Quod procedit, etiam si non accesserit defloratio, modo de promissione constat, *Genueu. ib. Farinac. Decis. criminali* 73. Cæteroquin si qui omnino renitentur, non sunt cogendi præcisè, quamvis juraverint se simul contracturos matrimonium d. c. 2. hoc t. quia coactiones solent plerumque difficiles habere exitus, c. *Requisivit* 27. h. t. & matrimonii coactio in tunc est ipso jure nulli, c. *De muliere* 6. c. *Veniens* 13. c. *Adid.* 21. h. t.

3. Differunt autem quoad effectum sponsalia purè contracta à conditionalibus, quod contracta purè sint ab initio perfecta, quodq; consensu valida, licet alias nulla, ob impedimentum vel consanguinitatis vel affinitatis, aliave ratione, inducant publicæ honestatis iustitiam, quæ quidem impediatur & dirimat sponsalia vel matrimonia contrahenda, non autem contracta dissolvat. Conditionalia vero non nisi eveniente conditione obligatio- nem aut effectum aliquem publicamque ju-

sticiam inducant, c. *unico circa prima. juncto* §. *fn. h. t. in 6.* aut nisi postea consensus de præsen- ti intercedat, aut copula carnalis inter sponsum & sponsam subsequatur; nam his duobus casibus videntur à conditione adposita recessisse, & consensisse in matrimonium, c. 5. c. 6. *inf. De conditionibus adpositis* &c. Adhibita tamen moderatione *Concil. Trident. Sess. 24. c. 1. De reformatione*, quæ matrimonia clandestina decernuntur irrita, nec sponsalia de futuro persequentem copulam transeunt in matrimonium, sicut transibant secundum Jura antiqua.

§. IV. Quibus modis sponsalia dissolvantur.

1. Dissolvuntur morte alterutrius: *dissensu mutuo.*
2. Per religionis ingressum: per Ordinis sacriscriptionem.
4. 5. 6. Per discessum: per lapsum temporis: per defectum conditionis.
7. 8. Per subsequens matrimonium ac fornicationem alterius.
9. 10. Per lepram aut aliam deformitatem: per servitium.
11. Per supervenientem affinitatem & votum castitatis.

1. Dissolvuntur autem sponsalia Primo, morte alterutrius: nam mors omnia solvit, *Novel. 22. de nuptiis cap. 20. in princ.* Secundo, mutuo & contrario consensu contrahentium, sponsi & sponsæ, puberum; quemadmodum societas consensu sociorum iura dissensu mutuo dissolvitur, c. 2. h. t. *In actione* 66. D. *Pro socio*: quia quisque potest remittere, quod sua interest, ac juri suo cedere, quam diu non resultat vinculum indissolubile. Nihilque tam naturale est, quàm unumquodque dissolvi eo modo, quo colligatum est, *Nilil tam naturale* 35. D. *De R. I.* Idque adeo obtinet, licet sponsalia jurejurando confirmata fuerint, quia quotiescumque juramentum in favorem alicujus est præstitum, id ab eodem remitti potest, c. 1. sup. *De jurjur.* *Covar. c. 5. De sponsalib. in princ. Camil. in d. cap. 2. h. t.*

Dixi, puberum; quia si uterque vel alter eorum sit impubes, non dissolvuntur iuncto consensu sponsalia, nisi ubi ad annos pubertatis perven-